

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek, Zápolya-u. 1.,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:
Fleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére
vonalkozó felszólalások inté-
zendők.
***** Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 K
Félévre — — — — 12 K
Negyedévre — — — — 6 K
Egy hóra — — — — 2 K
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azenkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünnep-
napok kivételével mindennap
délután 5 órakor. *****

Nagybeeskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 83. szám.

Péntek, április 11.

A harcok mérlege.

— ápril. 11.

A különféle pörök forgatagában önkéntelenül megpróbálják lassankint elhomályosítani a helyzetet és háttérbe tolni a politikai összeütközésnek igazi okait és igazi eredményeit. Valósággal olybá tüntetik fel a dolgot, mintha mindig csak pörökről, a sötét rágalmakról lett volna szó; mintha mind e galád dolgok nem utólagos mellékterményei lennének egy letört, minden kérdésben vereséget szenvedett, szándékaiban leleplezett politikai csoport dühének, gyűlöletének és boszújának. Epp ezért nem árt felujtítani, hogy amny küzdésnek jutalmaképpen mit ért el az — ország: minden régóta elakadt kérdésnek megoldását.

Kész a véderőtörvény s a monarchia teljes erejében állhat a krízisek elé.

Kész a választói jog s az osztályok és fajok közötti harc tárgya kikapcsolva.

Kész a házszabályrevízió s a parlamenti rend helyreállításra és a parlamenti anarchia megtörve.

Egy egész évtized mulasztását pótoltuk helyre egy rövid év alatt s küzdve a szenvedélyekkel, a rágalmakkal és az ellenzék olthatatlan hatalmi vágyával, megvalósítottunk mindent, amit az ország anarchikus elemei a maguk érdekében oly soká megakadályoztak.

Vége, vége az analfabéták parlamenti uralmának; korlátolt makaesség a nemzet sorsát nem vezérelheti.

Vége, örökre vége a szájas, a hamis „hazafi”-ságnak, mely összetévesztette a piac és a fórum stílusát.

Vége a hatalmi mánornak, amely annyira elfogta az ellenzéki lelkeket; és vége annak a korszaknak, amidőn a törvényhozó testület minden egyebet csinált, csak törvényt nem hozott.

Uj házszabály van — és parlamenti őrségünk. S amit az igazi hazafiságra való apellálással el nem értünk, milyen könnyen elérjük más érzelmeikre való apellálásunkkal.

Nem lesz már tintatartó-dobálás a Házban; nincs több orditozás. És — ha be is jön majd az ellenzék a Házba — ezentúl az európaiasság jelmezében mutatja magát.

Mi pedig legyünk tisztában azzal, hogy itt egy korszak ért véget a nemzeti munkapárt vezéreinek erejéből. Egy korszak zárult le itten. A züllés, a bomlás korszaka.

A monarchia védőképessége; a magyar parlament akcióképessége; a magyar faj szupremáciájának alapzata: minden helyreállított.

És az ellenzék összetörve: peractum est.

Még szól a tiltakozás elhalófélben lévő moraja, még fel-fel csap egy-egy hullám a víz színén, de odalenn minden csendes; a nemzet elégedett és nyugodt.

Az élet gondja bántja; az ellenzék sebei nem fájnának neki. Nem igen sajnálja a parlamenti botrányhősök összeuralását; nem törődik vele.

Sokan még azok közül is, akik elége-

detlenek a kormánnyal: az ellenzékkel — evvel az ellenzékkel — még elégedetlenebbek, nem tartanak vele. Hiszen ha volna egy ellenzék, amelynek vannak elvei; hiszen ha volna egy ellenzék, amely valóban dolgozni akar, ahhoz csatlakoznának sokan. De egy oly pártkonglomerátumhoz, amely száz ellentétes ármalattól s tiz versengő vezérből áll, amelynek minden évben más elve van; amely már elhagyta az elveket, mire a hívek megtanulták s ma kiátkozza tavalyi meggyőződéseit: ilyen pártok után az ország nem mehet.

Egy olyan ellenzékkel csak nem lehet, amelynek idealistái Don Quisottok — maguk lévén egyszersmint a szélmalom is — : a többiek pedig a nyilvánvaló haszonlesés emberei.

Ezeknek az összetörését nem nagyon fájlalják és sok kormányellenes ember is úgy véli: „eben esett”.

Ez az ügy be van fejezve. Peractum est.

A szegény iskolásgyermekekért.

— A „Gyermekbarát”-egylet működése. —

Nagybeeskerek, ápril. 10.

A nagybeeskereki gyermekbarát-egylet, városunk ezen kiválóan humanitárius egylete, mely M e n c z e r Lipót lelkes vezetése mellett oly áldásos, intenzív munkásságot fejt ki a gyermeksegélyezés terén, tegnap délután tartotta választmányi ülését. Az ülésen felolvasták az évi jelentést, mely élénk tanúságot tesz az egylet múlt évi jótékony munkásságáról.

Ez a jelentés így szól:

Négy évtizednél hosszabb ideig működik immár e kis egylet, melynek áldásait annyi száz meg száz szülő élvezi. Az idők folyamán működési körét szerény anyagi erejéhez mérten ki kellett bővítenie, de az igények évről-évre fokozódnak, a magára vállalt feladat mindig nagyobb és nagyobb. Hogy az egylet a többoldalú és mind súlyosabbá váló hivatásának mégis mindenkor meg tudott felelni, azt nem annyira tagjai számának, mint inkább a város nemsen érző közönységének, a hatóságoknak, testületeknek és intézeteknek köszönheti. Évi jelentésünket nem kezdhetjük méltóbban, mint mikor mindezen tényezőknél egyenként és összesen hálás köszönetet mondunk kegyes támogatásukért és kérjük továbbra is szíves jóindulatukat.

Az elmúlt év pénztári forgalmáról és a segélyezés mérvéről pénztárosunk a következőket jelenti:

Az 1912. évben az összebevétel volt 3022 K 42 fillér, amely összegben bennfoglaltatik az 1400 koronás „Menczer Erzsébet”-alapítvány és a Baaden Károly-alapítvány kiegészítésére a Népbank által adományozott 100 korona. Levonván ezen tőkésített összegeket, amelyeknek csak évi kamataik használhatók fel, az évi folyó bevétel 1522 K 42 f. volt. Résztelve ezen bevételeket, befolyt: Tagsági díjakban 202 K, a vármegye segélye 150 K, a város segélye 140 K, takarékpénztárak adományai 280 K, Egyletek és testületek adományai 130 K, Magánosok adományai és gyűjtések 438 K 48 f., kamatok 181 K 94 f., összesen 1522 K 42 f.

Ezzel szemben a kiadás 1671 K 50 f. volt, ami abban leli magyarázatát, hogy az államtól éveken át élvezett 200 koronás segély az idén elmaradt. Ezen segélyösszeget beállítottuk a költségvetésbe és a segélyakció megindításánál nem számítottunk arra, hogy újbóli kérelmesre

sem kapjuk meg. Így azután a 139 K 08 f. tulkiadást a múlt évi egyenlegről fedeztük.

A nyújtott segélyekről a következő kimutatás ad számot:

1. Könyvekkel és írószerekkel való segélyezésre fordítottunk 474 K 03 f.-t és kiosztottunk több száz darab könyvet, füzetet, tollat, tollszárat, iront, rajzpapírt, táblát, palavesszőt stb.

2. A ruházattal való segélyezésre tetemes összeget: összesen 769 K 60 f.-t fordítottunk. Kiosztottunk 103 pár lábbelit és 27 drb ruhaneműt: összesen 130 tanuló részesült ruhasegélyben.

3. Leveskonyhánk az 1912. év első időszakában a két téli hónapban működött. Főzöttünk 27 ízben és kiosztottunk összesen 2220 adagot. A résztvevő tanulók száma átlag 82 volt (legtöbb 92, legkevesebb 70), kenyér fogyott 540 kg. A napi átlagos költség 13 K 52 f. volt, egy adag átlag kenyérral együtt k. b. 16 fillérbe került. A leveskonyhára ez évben összesen 365 K 27 fillért fordítottunk.

Amint ez adatokból kitűnik, nélkülözötte az egylet az állam évi 200 koronás segélyét. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ugyanis kérelmünkkel december 14-ikén azzal utasított el, hogy az állam egyletünkkel szemben semmiféle kötelezettséget nem vállalt. Egyletünk elnöke erre megszerezte a várostól a bizovitékot, hogy a város még ma is beszoigáltatja az évi 200 koronás gyermeksegélyt, ezt tehát tulajdonképpen az állam ugysis megkapja. Ujra való folyamodványunk kétszer is eredménytelen maradt, utóljára azzal a megjegyzéssel, hogy nincsen rá fedezet. Sajnálattal kell hát tudomásul vennünk, hogy az elmúlt évre nem kaptuk meg az államsegélyt.

Ugyancsak sajnálattal kell megemlékeznünk egyesületünk egyik igen nagy jóttevőjének, dr. Mihálovits Ödön m. árvaszéki elnöknek 1912. decemberében történt elhunytáról. Halála alkalmával özvegye és fia 100 koronás adománnyal keresték fel egyletünket, amelynek vezetősége e nemes adományért annakidején írásban kifejezte hálás köszönetét.

Az elmúlt év őszén választmányunk egyik tagja, Bányai Jakab áll. el. isk. igazgató, tanítói működésének 40. fordulóját ünnepelte, melyben egyletünk is résztvett oly módon, hogy alelnökünk, Baaden Károly ny. igazgató ünnepi beszédben üdvözölte a jubilánst és átadta neki az egylet üdvözlő-iratát.

Áttérve az 1913. évi költségvetésre, ennek megállapításánál figyelemmel kellett lennünk arra, hogy a jövő télen az új iskolák építése folytán 3 helyen kell főzetnünk, hogy ez a jótékony intézmény a célnak megfelelő legyen.

Ennek folytán az előre látható nagyobb költséget figyelembe véve, javaslatba hozunk a könyvekkel és írószerekkel való segélyezésre: 350 K-t, ruházatra 550 K-t, leveskonyhára, illetve napközi otthonra 800 K-t, egyéb kiadásokra 100 K-t, összesen 1800 koronát. Fedezetül szolgálnak a segélyek, kamatok és a múlt éviék nyomán remélhető adományok.

Tisztelettel kérjük a közgyűlést, szíveskedjék évi jelentésünket és költségvetésünket elfogadni és részünkre a felmentvényt megadni.

A választmány úgy az évi jelentést, mint a költségvetést elfogadta azzal, hogy azt a közgyűlés elé terjeszti, melynek napjára e hó 20-ikát, illetve határozatképtelenség esetén 27-ikét tűzte ki.

Miután még a választmány az I. számú áll. iskola zászlójára 20 koronát szavazott meg, az ülés véget ért.

HIREK.

— **Személyi hír.** Dr. Szele Róbert tankerületi főigazgató Nagybeeskerekre érkezett a főgimnázium megvizsgálására.

— **Április 11.** A negyvennevelediki törvények szentesítésének mai emléknappját a szokásos kegyelettel ünnepelték meg az idén is. A középületeket föllobogózták, az iskolákban ünnepi szünnap volt, a nagybeeskereki róm. kath. plébánia-templomban pedig d. e. 10 órakor ünnepi istentiszteletet tartottak. Az istentiszteletet Magyary Pál pápai kamarás apát-plébános végezte díszes segédlettel s megjelentek az összes polgári és katonai hatóságok Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán vezetésével, valamint a testületek és intézetek képviselői.

Ugyancsak ünnepi istentisztelet volt az izraelita templomban is, ahol dr. Klein Mór főrabbi mondott szép ünnepi beszédet.

— **A miniszter elismerése.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Nagybeeskerek város közönségének abból az alkalomból, hogy az állami kiegészítő iskola állandó elhelyezését biztosította, valamint Grézlo János kir. tanfelügyelőnek ugyanezen iskola elhelyezése érdekében kifejtett fáradozásaiért elismerését fejezte ki.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter dr. Malicza Géza alibunári kir. járásbírósi jegyzőt a nagyvárad kir. törvényszékhez áthelyezte.

— **Ügyészségi megbízott.** A m. kir. igazságügyminiszter dr. Merschitz Kálmánt, a pancsovai kir. ügyészséghez beosztott bírósági jegyzőt a pancsovai ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottként rendelte ki.

— **Magyar név.** A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy Mathiasz Gusztáv nagybeeskereki m. kir. posta és távirtda főtiszt főnökhelyettes családi nevét belügyminiszteri engedéllyel Madarász-ra változtassa.

— **Dr. König Gyula emlékezete Nagybeeskereken.** A nagybeeskereki m. kir. áll. felső kereskedelmi iskola tanári kara dr. König Gyulának, a magyar tudomány európaszerte nagyrabecsült és méltányolt képviselőjének elhunytával hálás kegyelete és részvéte tolmácsolására rendkívüli értekezletet tartott, melyen az intézet igazgatója méltatta a nagy magyar tudós érdemeit s kiemelte azt a pótolhatatlan veszteséget, mely váratlan elhunytával a tudományt s a magyar kultúrát érte. A nagy tudós emlékezetéhez a hálás elismerés kötelei fűzik az itteni állami felső kereskedelmi iskolát, mely dr. König Gyula miniszteri biztossága idejében szerveztetett, kinek hathatós támogatását s bölcs irányítását áldásosan érezte ez iskola megalakulásának és szervezésének legnehezebb éveiben. A tanári kar kegyeletes részvétét jegyzőkönyvbe foglalva örökítette meg; a nagy férfi emlékezetére emlékünnepet tart s a temetés napján az intézet épületének homlokzatán gyászlobogó hirdette a magyar kultúra súlyos veszteségét.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak mélyen lesújtott szívvel jelentik, hogy forrón szeretett jó férj, apa, testvér, nagyapa, sógor és rokon, Kohn Ferenc folyó évi április hó 10-ikén délután fél 5 órakor, életének 56-ik és boldog házasságának 34-ik évében hosszú szenvedés után jobblétre szenderült. A drága halott hült teteme f. hó 11-én délután 4 órakor fog az Uri-utca 20. sz. alatti gyászszobából a helybeli izr. sirkertben örök nyugalomra tételni. Nagybeeskerek, 1913. évi április hó 11-én. Kohn Ferencné szül. Kohn Janka neje. Kerschner Samuné Stefánia, Steinberger Manóné Irén, Margit, Berta, Andor, Rózsika gyermekei. Özv. Kohn Jozefin anyós. Kerschner Samu, Scheinberger Manó vejei. Kerschner Imre és Lilike, Scheinberger Alice unokái. Dr. Kardos Samuné sz. Goldstein Jeny, Kardos Lipótné szül. Rosenberg Sári, Kardos Sándorné szül. Sattlek Fáni, Wolf Zsigmondné szül. Kohn Irén, Kohn I. Lipótné sz. Kohn Malvin, Kohn Izidorné szül. Braun Berta Özv. Kohn Johanna sógornői. Dr. Kardos

Samu, Kardos Lipót, Kardos Sándor testvérei. Kohn Izidor, Kohn I. Lipót sógorai.

— **Adományok a mentőkocsira.** A nagybeeskereki mentőkocsira újabb a következő adományok folytak be: Maudits Ferenc gyűjtőívén 12.90 K. Graszl Ferenc gyűjtőívén 2.70 K. Hadastyán-egylet 20.— K. Szávits Iván 2.— K, dr. Csekmanek Rezső 2.— K.

— **A törökkanizsai zsidó templom felavatása.** Törökkanizsáról írják: Közel két éve annak, hogy a zsidó hitközség elbontatta az összeomással fenyegető régi zsinagógát, amelynek helyébe immár felépült s rendeltetését várja az új zsinagóga. A törökkanizsai zsidó hitközség a templomot még a husvéti ünnepek előtt készült felavatni, hogy a husvéti ajátosságát a hitközség tagjai már az új templomban végezhesék. A templom felszentelése április hó 20-ik napján, vasárnap délután 3 órakor fog megtörténni s ez alkalomra nemcsak a hatóságokat és testületeket, hanem a szomszédos községek zsidó vallású polgárait is meghívja a törökkanizsai hitközség.

— **Mammuth-esont a Tiszában.** Mint Törökkanizsáról jelentik, az ottani halászhalkok a napokban egy óriási esontot halásztak ki a Tiszából. Utóbb kiderült, hogy a esont mammuth-esont. Ilyen mammuth-esontot már több ízben halásztak ki a Tiszából s ezek a esontok bizonyos tekintetben összeillenek. Nincs kizárva tehát annak a lehetősége, hogy a Tiszából kikerülő esontok valamennyien egy őskori mammuthnak földi maradványaiból valók s ezt a feltevést megerősíti az a tény, hogy az eddig kihalászott összes esontot körülbelül ugyanarról a helyről halászták ki.

— **Meteor az időről.** Meteor, az időjós legújabb jelentése szerint az április 10-iki változási nap hűvös, szeles, esetleg hideg jellegű. Ha északról jövő szél érvényesül, fagy is lesz, amely a gyümölcsfáknál nagy bajokat okozhat. Április több fagyot rejteget, mint május. Április második fele csapadékos jellegű lesz változó lehűlésekkel. Április havának változási napjai: 14—18—20—26 és 30-ra esnek. Május hó változási napjai: 2—4—5—6—7—13—16—20—23—28. és 31-re esnek.

— **Tűz.** Mint Józseffalváról jelentik, Haibel András józseffalvai gazdának udvarán a napokban délután kigyuladt a háza udvarán felhalmozott takarmány, amely a tüzoltók gyors közbelépése dacára is elpusztult. Sikertelen azonban megmenteni a Haibel András házat, továbbá a tűz színhelye mellett fekvő s Pakaski Zórka tulajdonát képező nádfedeles házat is.

— **Országos vásár Szőregen.** A szőregi országos vásárt április 20-ikán tartják meg. Vésztmentes helyekről mindenféle állat felhajtható.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként délután 3 órától 5 óráig.

Áprilisban jelenik meg
SOMFAI JÁNOS ÚJ KÖNYVE

KÉT VILÁG (egy kapitalista és egy szocialista levelei)

ÉS NEHÁNY NOVELLA

A könyv előfizetési ára 3 K.

Előfizethetni a szerzőnél a
'Torontai' szerkesztőségében

1896—x.31

Színház.

Heti műsor.

Április 11. péntek: Sarkantyú (színmű-ujdonság).

Április 12. szombat: Kedves Augusztin.

** **Kedves Augusztin.** Ehhez a nehézkes magyar című, tartalmatlan operettlibrettóhoz pompás fülbemászó muzsikát irt Fall Leó. Az egész darab csupa melódia s minden zuga tele van szöve aranyos pókhálómuzsikával, lágy, andalító dalokkal és keringőkkel s csak itt-ott ropog egy-egy lendületes induló üteme. Ez a pompás muzsika feledtetni a silány szöveget s a közönség mindvégig élvezettel hallgatja, sőt közbe már dudolja is a lágy keringő muzsikát, vagy valamelyik kedves dalt. Az előadás is mozgalmal és eleven volt s a zene- és énekgyarant érvényre juttatta a muzsika bájos finomságait. A címszerepet Szécsi Ferenc játszotta szeretetreméltóan és frissen s még énekszámait is kellemesek voltak. Kiss Cecil szintén kedvesen játszotta a komorna-hercegnő szerepét, míg Markus Angela szép énekszámait hatott. Bogumil szerepében Rónai Imre, Nikola herceg szerepében pedig Várad i Zsó mulattatták pezsgő humorukkal a közönséget. Jóízű jellemzéssel adta Halmaj Sándor Jasomirgott szerepét s a közönség, mely egészen megtöltötte a színházat, meleg tapsokkal honorálta az előadókat.

** **A jövő heti műsor.** A színtársulat igazgatósága a jövő heti műsort a következőleg állította össze: Április 13. vasárnap délután Tengerész Kató, este Cigányprimás. Április 14. hétfőn: Lakájok (vigjáték-ujdonság). Április 15. kedd: Limonádé ezredes (Rónai Imre jutalomjátéka). Április 16. szerda: Lakájok. Április 17. csütörtök: Mexikói lány (operett-ujdonság). Április 18. péntek: Róza néni (Medgyesi Erzsébet jutalomjátéka). Április 19. szombat: Mexikói lány.

(*) **Az Arany János-társaság felolvasó ülése.** A temesvári Arany János-Társaság vasárnap, f. évi április hó 13-ikán d. e. 11 órakor az áll. főreáliskola dísztermében felolvasó-ülést tart. Tárgysorozat: 1. Dr. Szturna Szilárd másodelnök elnöki megnyitója. 2. Tafferner Béla rendes tag (Lugos): A farnesei bikáról. 3. Járó Amália, a Ferenc József-színház tagja mint vendég: Szavaltat. 4. Dr. Barabás Abel rendes tag: A francia forradalmi eszmék hatása a német irodalomra. 5. Somfai János rendes tag (Nagybeeskerek): Történet a fehér leányszobáról.

Törvényszék.

§ **A rossz adófizető.** Nem szívesen fizetett adót Ungur Pál jankahidai földművesgazda. Volt is emiatt elég kalamitása a pénzügyi és a közigazgatási hatóságokkal. A múlt év december elején ismét adóintést kapott Ungur gazda és éppen ezt tárgyalta a község háza órszobájában pipázó ismerőseivel, amikor belépett oda Beszű Vazul községi bíró és kedélyes jóakarattal figyelmeztette Ungur Pált, hogy tanácsos lesz az adófizetési felhívásnak eleget tenni, mert különben megint nagyon felszaporodik a költség. Ungur, aki amúgy is el volt keseredve, erre kitört és haragjában azt mondta, hogy ha csak számra hordaná a pénzt adóba, az sem volna elég, mert a pénzt a községi előjáróság és a községi jegyző megeszik. A nagybeeskereki kir. ügyészség Ungur Pál ellen ezen kijelentése miatt hivatalból üldözendő rágalmazás vétsége miatt emelt vádat, amelyet a f. hó 5-ikén tárgyalta a kir. törvényszék. Ungur a tárgyaláson elkeseredett kedélyállapotát hozta föl mentségül, a községi jegyző és bíró pedig kijelentették, hogy Ungur az eset után tőlük bocsánatot kért és ezért a maguk részéről nem kívánják a vádlott megbüntetését. Ungur a bíróság előtt is megkövette a megsértett községi előjáróságot. Az ügyész főtartotta a vá-

dat. A bíróság Ungur Pált husz korona pénzbüntetésre ítélte és a felmerült 60 korona büntetői költség megtérítésére kötelezte. Az ügyész és a vádlott is megnyugodtak az ítéletben.

§ **A szóváltás vége.** Csendesesen pálinkázott Jankahidon Gruics Tódor koresmájában a múlt év Szilveszter napján Rófa György jankahidi földmivelő, később szóváltása támadt Dragán Péterrel amiatt, mert Dragán a Rófa pálinkájából Idvorján Györgynek is öntött a poharába. A szóváltás után Dragán és Idvorján eltávoztak a koresmából. Jó idő múlva Rófa gyanútlanul indult ki az utcára, hogy magának a boltból cigarettát hozzon, de még a koresmaajtó küszöbét sem hagyta el, midőn valaki az utcáról leből egy bottal úgy fültöven vágta, hogy nyomban eszméletlenül esett össze. Rófa György az ütés folytán agyvrázkódást szenvedett, azonkívül megrepedt a bal fülének a dobhártyája. A csendőri nyomozás kiderítette, hogy Idvorján György volt az orvismadár, akit a kir. ügyvédség súlyos testisértés büntetéssel vádolt meg. Idvorján a múlt hét szombatján megtartott tárgyaláson tagadta, hogy ő ütötte le Rófa Györgyöt, de Gruics koresmáros fia azt vallotta, hogy ő nemesak látta, amikor a vádlott fejbe vágta Rófát, hanem a vádlott másnap leütéssel fenyegette meg őt, ha el meri mondani másnak, hogy ő volt a támadó. A bíróság Idvorján Györgyöt három hónapi fogságra ítélte. A vádlott az ítélet ellen felebbezett.

TÁVIRATOK.

A béke küszöbén.

Legközelebb aláírják a békekötést. — Egyezség Románia és Bulgária között. A montenegrói és albán tengerpart blokádja. — Skutari körül. — Montenegró és Szerbia egyesülése.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A balkáni háború a vége felé közeledik s rövid idő múlva meglesz a béke. Hiteles jelentések szerint az előzetes békét már a legközelebbi napokban aláírják Londonban s ezzel a borzalmas vérontás véget ér. Skutari kérdése ugyan még nincs tisztázva s Montenegró még nem mondott le Skutari körül, de a szerb csapatokat már visszavonják s így Skutari ügye is hamarosan rendezve lesz. A nemzetközi flotta különben már szigorú blokád alá vette a montenegrói és albán tengerpartot s ez bizonyára hamarosan végleg megtöri Montenegrót.

Mai jelentéseink a következők:

Legközelebb aláírják a békekötést.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Newyork Heraldnak sürgönyzik Párisba Konstantinápolyból: A nagyvezér kijelentette, hogy az előzetes békét három-négy nap múlva Londonban aláírják. Törökország londoni megbízottja, Hakki pasa, utasítást kapott, hogy ezirányban lépjen érintkezésbe Bulgária londoni delegátusával.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyzik, Edward Grey külügyi államtitkár a jövő hét elején 14 napi szabadságra megy, ami szintén azt bizonyítja, hogy a békekötés már bizonyos. A londoni nagykövetségi reünio már kimerítette programját s egyetlen tárgya még Albánia déli határának megállapítása.

Egyezség Románia és Bulgária között.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról sürgönyzik Párisba: A nagykövetségi értekezlet

tegnap tartotta utolsó ülését, amelyen megállapították, hogy Románia megkapja Szilisztriát, de azzal a kikötéssel, hogy a román kormány kötelezi magát, hogy harminc évig Románia a legszigorúbb semlegességet tartja meg, ha Bulgária ez idő alatt más országgal háborúba keveredne.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: A Daily Mailnek jelentik Bukarastból: A román-bolgár-egyezséget a Törökországgal való békekötéssel egyidejűleg aláírják.

A montenegrói és albán tengerpart blokádja.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Cattaróból sürgönyzik: A nemzetközi hajóhad teljes mértékben megkezdte a montenegrói és albán tengerpart blokádját. A montenegrói és albán tengerparton semmiféle hajó nem köthet ki s így a holnap esedékes Lloyd-gőzösek sem köthetnek ki az albán tengerparton. Antivari kikötőjében még csak az Agamemnon nevű görög hajó van, holnap reggelig azonban ennek is el kell hagynia a kikötőt.

Skutari körül.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Skutari körül teljes csönd van s az ostrom egészen szünetel. Belgrádi jelentés szerint a Skutarinál levő szerb csapatok visszavonása ma megkezdődött.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Cettinjből sürgönyzik: A hivatalos lap mai száma közli, hogy a montenegróiak legutóbbi nagy veszteségeit a Tarabos-hegynél a szerb tüzéség okozta, amely tévedésből a montenegrói csapatokra lövöldözött.

Montenegró és Szerbia egyesülése.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból jelentik: Az itteni „Politika” című lap azt írja, hogy Nikita király kijelentette, hogy ha Montenegró végleg elesik Skutari körül, akkor ő Montenegró és Szerbia egyesítésére fog törekedni. Ezzel kijátssza Németországot és Ausztria-Magyarországot, mert az új délszláv államnak két tengeri kikötője is lesz s a két ország egy hatalmas államot fog alkotni, amely a jövőben nagy tényező lesz.

A dunavesei választás.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Dunavescén ma van a képviselőválasztás, amelyen Benedek Sándor államtitkár munkapárti és Platthy György függetlenségi jelölt állanak egymással szemben. Délben Benedeknek 458, Platthynak 405 szavazata van.

A görög katolikus magyar püspökség bajai.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagykárolyból jelentik: Jaczkovics Mihály, a hajdudorogi gör. kath. püspöki vikárius tegnap körutrá indult. Kismajtényban Madarassy István főszolgabíró kíséretében kiszállt s bement a templomba, ahol éppen istentisztelet volt. Az oláhoknak haranggal adtak hírt a püspöki vikárius megjelenéséről, mire az oláh parasztok valóságosan kitudskolták a vikáriust a templomból. Erre csendőri fedezettel ment ismét vissza a templomba a vikárius, de a fölzigatott parasztság így is sárral és kövel dobálta meg. Már-már vérontásra került a dolog, de a vikárius nem akarta a vér-

ontást s eltávozott a községből. A vizsgálat megindult.

Kémkedő bosnyák főhadnagy.

Budapest, április 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, ott letartóztatták Jandries Gedomir első bosnyák gyalogezredbeli főhadnagyot, aki ott a hadi iskolában van. A főhadnagy letartóztatása a Budapesten elfogott orosz kém ügyével van összefüggésben s őt is kémkedéssel gyanúsítják.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Torontálvármegye alispánja.

10479—1913. szám.

37—33

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegye törvényhatósági bizottságánál üresedésben levő egy járási irodasegédtségi állásra ezenel pályázatot hirdetek. Felhívom pályázni szándékozókat, hogy folyamodványaikat folyó évi május hó 10-ig nyujtsák be.

Az igazolványos altisztekre az 1873. évi II. t.-c. az irányadó.

Az irodasegédtségi állás kezdőfizetése 1400 korona (XI. fizetési osztály, III. fokozat) és a megfelelő lakbér.

Kelt Nagybecskerekén, 1913. évi április hó 5-én.

Jankó s. k., alispán.

Nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától.

1932—1913. szám.

56—31

Pályázati hirdetés.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Nagyszőlős községben megüresedett községi állatorvosi állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás:

Évi 1400 korona fizetés, husszemle utáni díjak és a körállatorvosok részére szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni kívánják, hogy az 1883. évi I. t.-c. és az 1888. évi VII. t.-c. követelményeinek megfelelőleg felszerelt pályázati kérvényüket hozzám folyó évi május hó 8-ig adják be.

A választás megtartása iránt később fogok intézkedni.

Nagyszentmiklós, 1913. április hó 8-án.

Hadfy, főszolgabíró.

Garçon lakás

mely két elkülönített
butorozott szobából áll

k i a d ó

Deák Ferenc-utca 7. sz. alatt.

26—x.3

Nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától.

1845—1913. sz.

41—33

Pályázati hirdetés.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Nyerő községben megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

A megválasztandó segédjegyző javadalmazása:

A községi pénztár terhére 1400 korona készpénzfizetés, 200 korona lakbér és 5 évenként négy izben megismétlődő 100—100 kor. korpótlék.

Az államkincstár terhére fizeteskiegészítés címén a nagyszentmiklósi m. kir. adóhivatal utján évi 200 korona.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni kívánják, hogy szabályszerűen felszerelt, nyelvismeretüket is igazoló kérvényüket hozzám folyó évi április hó 30-ig adják be.

A választás határidejét később fogom kitűzni.

Nagyszentmiklós, 1913. április hó 7-én.

Hadfy, főszolgabíró.

405. Bvk. 1913. sz.

54-1

Árverési hirdetés.

A nagybecskereki kir. törvényszék 1912. évi 11358. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbírósnak 1912. évi V. 1359/2. számú végzése folytán Pillits Mladen felsőitebei lakos javára 300 korona tőkekövetelés és járuléki erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán 1912. évi október hó 4. napján lefoglalt és 2290 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendelvé, annak Felsőitebén 555. hsz. a. leendő megtartására határozottul **1913. évi április hó 19. napjának délelőtt 8 órája** kitűzték az 1912. évi V. 1359/2. sz. a. k. végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: tengeri.

Nagybecskereken, 1913. évi március hó 19. napján.

Kiss, kir. bir. végrehajtó.

1193—1913. tkvi szám.

52-1

Árverési hirdetés és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Friedrich Mátyásné szül. Hummel Anna torontálujvári lakos végrehajtónak Schalló János és neje Ther Katalin felsőitebei lakosok végrehajtást szenvedők ellen 3300 korona tőkekövetelés és jár. iránt folytatott ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő, a felsőitebi 2941. számú tkvben A. I. 1. sor, 130—131. hrsz. a. felvett 520 □-öl beltelek és 69. ö. i. számú ház 300 korona kikiáltási árban az **1913. évi május hó 8. (nyolc) napjának délelőtt 10 órájkor** Felsőitebe községében a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tesz, az árverésre kitűzött birtok a megállapított kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. A vhm. 21. §-a értelmében a kincstár mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889 : XXX. t. c. 10 §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. évi XXIII. t. c. alapján alakult központi hitelszövetkezet a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a tkvi hatóság felhívásának kézhezvételétől nyolc nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

A most említettek kivül a többi árverezni kívánó tartozik az ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni. A bánatpénz letétele alól felmentett árverelő azonban a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Ha az árverelő ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és a haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlant az által, illetőleg több ilyen árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék tkvi irattárában, kifüggesztési tábláján és Felsőitebe községében megtekintethetők.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1913. évi február hó 10. napján.

Dr. Pataky László s. k. kir. törvényszéki jegyző.

Dr. Krausz Béla

fogorvos

Temesvár-Belváros,
Ferencz József-ut (Merbl-palota).

Mindennemű tömések, aranykoronák, csapfogak, lemezek lelkiismeretes és gyors elkészítése.

Bejárat a mellékutcában.

Telefon 11—52. Telefon 11—52.
47—61

Perjámosi járás főszolgabírájától.
1316—1913. sz. 57—3.1

Pályázati hirdetés.

Perjámos községben üresedésben levő **masodsegédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek és felhívom pályázókat, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket folyó **május hó 4-ig** hivatalomhoz címezve annnyival inkább adják be, mert a később érkező vagy kellően fel nem szerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása: 1000 kor. fizetés, 100 kor. lakbér és 500 kor. drágasági pótlék

Perjámos, 1913. évi április hó 4.

Dr. Sal, főszolgabíró.

**12 lóerejű
benzinmotor
(POLKE-féle)
jutányos árért
eladó.**

A motor állandóan üzemben van.

Özv. Guttman Jakabné és Fiai
NAGYBECSKEREK.

40-53

Törökbecsei járás főszolgabírájától.

1748—1913. szám.

50—3.1

Hirdetés.

A törökbecsei járási utibizottság alulirott elnöke ezennel közhírré teszi, hogy Torontál-vármegye alispánja 5177/1913 szám alatt kiadott rendeletével a törökbecse—kumáni járási (vicinális) közut 0.6—6 000 kilométerre és a 12—13 kilométerre közé szállítandó mintegy 2000 m³-ter zuzott trahyt vagy bazalt kőnek és 30—350 m³-ter perjámosi, morovai vagy ehhez hasonló kavicsos rostaaljnak, avagy esetleg közuzaléknak szállítását engedélyezte.

Ennélfogva ezen szállítás biztosítása céljából 1913. évi **április hó 28. napjának** délelőtt 11 órájára a törökbecsei főszolgabírói hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fent jelzett szállítás elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat, a szállítási összegnek megfelelő 5% bánatpénz letétét igazoló okmány becsatolása mellett a kitűzött napon d. e. 10 óráig alulirott főszolgabíróhoz, mint az utibizottság elnökéhez annál is inkább nyújtsák be, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlat a helyszínre leendő kifuvározással teendő meg.

A szállításnak f. évi augusztus 15-ig be kell fejezve lenni.

A szóban forgó szállításra vonatkozó egyéb feltételek a hivatalos órák alatt a járási főszolgabíró hivatalos helyiségében a tárgyalás napjái megtudhatók.

A bánatpénz az utibizottság pénztárnokánál, Törökbecse község jegyzőjénél teendő le. Törökbecsén, 1913. évi március hó 30-án.

Báró dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró,
utibizottsági elnök.

880—1912. tkvi sz

49-1

Árverési hirdetés.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Franz Zoltán nagybecskereki ügyvéd által képviselt Friedmann Alfréd nagybecskereki cég végrehajtónak Belity Arzén botosi lakos végrehajtást szenvedett elleni 484 korona 25 fillér tőke és járuléki iránt folytatott végrehajtási ügyében követelésének behajtása végett, a pancsovai kir. törvényszéknek és a perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság területén, a botosi 962. és 135. számú tkvi lapon felvéve volt s Belity Arzén egyedüli tulajdonául az 1492 számú betétbe átvitt:

1. A. I. 1—2 sorsz. 393. hrsz. 311 □-öl kert a beltelekben és 599. hrsz. 383. ö. i. sz. ház, 281 □-öl udvar egészben 600 korona.

2. A. + 1. sorsz. 1899. hrsz. Vinograd i Bastine do Tomasovácza dülőbeli 697 □-öl szántó egészben 275 korona becsáron nyilvános árverés útján el fog adatni.

Határnapul **1913. évi április hó 17. napjának d. e. 9 órája** Botos községéhez kitűztetik, oly hozzáadással, hogy az ingatlanok ezen a határnapon a becsáron alul is el fognak adatni.

Kikiáltási ár a fenti becsár, melynek 20%-át a venni szándékozók készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi 3333. sz. I. M. rendelet 8-ik §-ában jelzett óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a alapján a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerű elismervényt átszolgáltatni kötelesek.

A kir. kincstár, valamint az 1889. évi 30. t. c. 10. §-ának 2. bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. évi XXIII. t. c. alapján alakult Központi Hitelszövetkezet bánatpénzt letenni nem kötelesek.

Köteles a vevő, ha magasabb ígéretet tett a becsárnál, az 1908. évi XXI. t. c. 21. §-a értelmében a letett bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni, ellenkező esetben ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, mely haladéktalanul folytatatik, részt nem vehet.

A fenti ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

A vevő köteles az árverési vételárat két egyenlő részletben, és pedig az elsőt 15 nap alatt, a másodikat 45 nap alatt az árverés jogerejétől számítva és pedig mindig az árverés napjától számított 5 százalékos kamatokkal együtt, az antalfalvai kir. adóhivatal, mint bírósági letétpénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Árverési feltételek:

1. A vevő köteles az ingatlant terhelő és az árverés napját követőleg esedékes adókat és átruházási illetéket viselni.

2. A vevő az ingatlan birtokába az árverés jogereje emelkedése után lép, de annak haszna már az árverési naptól fogva öt illeti. Amennyiben azonban az ingatlan haszonbérbe volna adva, csak a gazdasági év végétől.

3. A vevőnek a vételi bizonylat csak akkor fog kiadatik, ha az árverés napjától számított 15 nap alatt a végrehajtási novella 27. §-ának megfelelő utóajánlat nem tétetik.

4. A tulajdonjog csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog hivatalból a vevő nevére bekebeleztetni.

5. Amennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének a kitűzött időben és módon eleget nem tesz, veszélyére és költségére a bánatpénzének elvesztése mellett, bármelyik érdekelt fél kérelmére, újabb árverés fog elrendeltetni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen tkvi hatóság irattárában és a nevezett község előljárási hivatalánál megtekintethetők.

A hirdetésnyv kivonata valamelyik legközelebbi helyen megjelenő magyar nyelvű lapban egyszeri közzététel végett végrehajtónak kiadatik.

A kérvény költségeit 18 koronában állapítja meg.

Kelt Perlaszon, a kir. járásbíró és mint tkvi hatóságnál, 1913. évi február hó 20-án.

Cziróni s. k., kir. járásbíró.

**HIRDETÉSEKET JUTANYOS ARERT
KÖZÜL A "TORONTAL" POLITIKAI
NAPILAP KIADÓHIVATALA.**